

Wetstechnische informatie

Gegevens van de regeling

Overheidsorganisatie	gemeente Heusden
Officiële naam regeling	Groenbeleidsplan 2004 t/m 2013
Citeertitel	Groenbeleidsplan 2004 t/m 2013
Besloten door	gemeenteraad
Deze versie is geldig tot (als de vervaldatum is vastgesteld)	
Onderwerp	Beheer groen

Opmerkingen m.b.t. de regeling

Vanwege de omvang, zijn foto's, kaarten en bijlagen niet opgenomen.

Grondslagen

Gemeentewet

Regelgeving die op deze regeling is gebaseerd (gedelegeerde regelgeving)

Geen.

Overzicht van in de tekst verwerkte wijzigingen

Datum inwerking-treding	Terug-werkende kracht	Betreft	Ontstaansbron: datum ondertekening; bron bekendmaking	Inwerkingtreding: datum ondertekening; bron bekendmaking	Voorstel gemeenteraad
5-10-2004		nieuwe regeling	5-10-2004 de Heusdense Courant, 28-10-2004	5-10-2004 de Heusdense Courant, 28-10-2004	B200410936

GROENBELEIDSPLAN
GEMEENTE HEUSDEN

BTL Planburo B.V.
Parklaan 1
Postbus 385
5060 AJ OISTERWIJK
t: 013 5299555
f: 013 5299550
planburo@btl.nl

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
1.1	doel van het groenbeleidsplan	5
1.2	gebruik	5
2	beleidskader en wetgeving	6
2.1	flora- en faunawet	6
3	begrippenkader	8
3.1	indeling van het openbaar groen	8
3.2	beheerzoning	8
3.3	beheertypen	9
4	planmatig groenbeheer	10
4.1	groenstructuurplan	10
4.2	groenbeheerplan	10
4.4	bestekken	11
5	BOMENBELEID	13
5.1	zorgplicht gemeentelijke bomen	13
5.2	kapvergunningenbeleid	1
6	BELEID MONUMENTEN VERKEERSSLACHTOFFERS	5
		7
7	BELEID WISSELPERKEN	1
		9
	BIJLAGEN	
I	puntentelling waardering particuliere bomen	
II	kaarten begrenzing werkingsgebied boswet	

1 INLEIDING

1.1 doel van het groenbeleidsplan

De gemeente Heusden is een groene en landelijke gemeente tussen Waalwijk en Den Bosch. Het openbaar groen binnen de kernen draagt in sterke mate bij aan de kwaliteit van de dagelijkse leefomgeving en het woongenot.

Instandhouding en versterking van de kwaliteit van het openbaar groen en het gericht inzetten van beschikbare budgetten zijn geen automatismen. Het is de taak en verantwoordelijkheid van de gemeente om hiervoor zorg te dragen door onder andere het vaststellen van het beleid hieromtrent.

De gemeente heeft verschillende beleidsinstrumenten ten aanzien van het groenbeheer reeds in gebruik. Deze verschillende plannen, later wordt hierop nader ingegaan, bevatten waardevolle informatie en uitgangpunten die zijn gebruikt bij het opstellen van dit groenbeleidsplan. Het groenbeleidsplan geeft een overkoepelend beleid op de verschillende onderdelen en omschrijft status en looptijd van deze plannen.

Het groenbeleidsplan heeft derhalve verschillende doelen:

1. het bieden van een beleidskader dat zorgt voor visie en samenhang tussen de verschillende groenplannen;
2. het geven van een visie op verschillende beleidsthema's welke in de eerdere groenplannen onderbelicht zijn gebleven;
3. het zoeken naar mogelijkheden om onder andere door efficiëntie de kosten waar mogelijk te reduceren binnen de vereiste kwaliteitseisen.

1.2 gebruik

Het groenbeleidsplan kent een looptijd van 10 jaar met een doorkijk naar een langere planperiode.

Het gebruik kan bestaan uit:

- gebruik door de gemeente Heusden bij het dagelijks werk in beheer en inrichting van de groenvoorzieningen;
- gebruik door de gemeente als onderlegger/randvoorwaarde bij het opstellen van andere typen van ruimtelijk beleid.

2 FLORA EN FAUNAWET

In de vigerende Flora en Faunawet (25 mei 1998) welke per 1 april 2002 is vastgesteld staat in artikel 1 t/m 18 beschreven dat de verstoring van beschermde inheemse planten en diersoorten verboden is. De door de flora en faunawet als beschermd beschouwde soorten zijn opgenomen in een lijst per soortengroep. In dit verband is het raadzaam om voor het uitvoeren van projecten en uitbreidingen, het betreffende gebied te beoordelen op het voorkomen van beschermde soorten en op de betekenis van de huidige situatie van het gebied voor het leefgebied van beschermde soorten.

De bescherming van soorten in de Flora- en faunawet is verdeeld in drie categorieën:

- **streng beschermde soorten** van bijlage IV Habitatrichtlijn en Rode Lijst soorten (nog aan te wijzen bij Amvb).
- **beschermde soorten** bijlage I en II van de Flora- en faunawet (Stb. 1998,402, Stb. 2000, 523).
- **vrijstellingssoorten** aangewezen bij Amvb (Stb. 2000, 520-522, 524, 525, Stb. 2001-499).

Naast de flora- en faunawet zijn ook de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn veelal richtinggevend aan ruimtelijke ontwikkelingen. Deze Europese wetgeving beschermt aangewezen gebieden (de Habitatrichtlijngebieden en de Vogelrichtlijngebieden) en beschermt de leefgebieden van specifiek genoemde soorten.

Bovengenoemde wetgeving kan belemmerend zijn bij ruimtelijke ontwikkelingen binnen de gemeente Heusden, zeker wanneer dit aspect te laat in de planvorming wordt betrokken. Voor bijna alle ruimtelijke ontwikkelingen en bestemmingsplannen, zoals de aanleg van wegen, nieuwbouwwijken en andere voorzieningen, is een ontheffing in het kader van de flora- en faunawet vereist.

De gemeente Heusden laat momenteel bij ruimtelijke ontwikkelingen een flora- en faunaonderzoek uitvoeren als basis voor een ontheffing voor het betreffende project. Hiermee wordt binnen een concreet project een afdoende oplossing geboden. Nadeel van deze werkwijze is dat voorafgaand aan het project, bij de eerste haalbaarheidsstudies en visies, weinig inzicht is in risico's ten aanzien van de flora- en faunawet. Bovendien bestaat de kans dat er te "eng" naar de projectgrenzen wordt gekeken en dat daardoor niet voldaan wordt aan het begrip "passende beoordeling" uit de wet.

Een alternatieve werkwijze is dat voor de gehele gemeente een natuurwaardenverwachtingskaart wordt opgesteld, waarin de beschikbare gegevens inzichtelijk worden gemaakt. Nadelen van deze methode zijn de bijkomende eenmalige kosten, de mutaties en de blijvende noodzaak tot projectmatig nader onderzoek.

In dit beleidsplan wordt vastgesteld dat de huidige werkwijze, waarbij op projectbasis onderzoek wordt gedaan, wordt voortgezet. De kosten voor het onderzoek, de ontheffingsaanvraag en het opstellen van een eventueel benodigd projectplan worden doorberekend naar het project en naar de initiatiefnemer van het project of de ruimtelijke ontwikkeling.

Binnen de gemeentelijke organisatie worden de verschillende projectmatige flora- en faunaonderzoeken gezamenlijk gearhiveerd. Zo kunnen eerdere onderzoeken bijdragen aan flora- en faunaonderzoeken bij nieuwe projecten en de opbouw van kennis.

Naast de Flora- en faunawet zal vermoedelijk in 2004 of 2005 de Natuurbeschermingswet worden vastgesteld. Deze wet is met name gericht op bescherming van waardevolle natuurgebieden die deels ook in de Habitatrichtlijn en Vogelrichtlijn zijn vermeld. Daarnaast worden waarschijnlijk ook kleinere gebieden aangewezen. Omdat deze veelal buiten de bebouwde kommen zijn gelegen is de impact op het openbaar groen in de kernen beperkt. Maatregelen die mogelijk de natuurwaarden in deze gebieden verminderen dienen zorgvuldig afgewogen te worden. Om goed beheer van de aangewezen gebieden te realiseren worden beheerplannen voor deze gebieden waarschijnlijk verplicht gesteld. Het opstellen van beheerplannen of een landschapsbeleidsplan voor het buitengebied van de gemeente Heusden kan mogelijk bijdragen hieraan.

3 BEGRIPPENKADER

Voor een goede communicatie binnen de gemeentelijke organisatie en het implementeren van de aangegeven beleidskeuzes is het noodzakelijk dat binnen de organisatie een eenduidig begrippenkader wordt gehanteerd. Deze begrippen dienen in de verschillende planvormen en onderdelen toegepast te worden overeenkomstig de volgende definities:

3.1 indeling van het openbaar groen

hoofdgroenstructuur

openbaar groen met een grote betekenis voor de gehele gemeente of voor de betreffende kern; hiertoe behoren onder andere de hoofdontsluitingswegen en dijken (bijvoorbeeld het groen in de Statenlaan te Drunen).

hoofdboomstructuur

openbare bomen/bomenrij met een grote betekenis voor de gehele gemeente of voor de betreffende kern; bijvoorbeeld de bomen in de Groen van Prinstererlaan te Vlijmen.

nevangroenstructuur

openbaar groen met een grote betekenis voor een bepaalde wijk, hiertoe behoort bijvoorbeeld het groen in het buurtparkje in het Land van Noord te Nieuwkuijk.

nevenboomstructuur

openbare bomen/bomenrij met een grote betekenis voor een bepaalde wijk, hiertoe behoren bijvoorbeeld de bomen aan de kasteeldreef te Drunen.

groot groengebied

Zoals de naam al aangeeft zijn dit groengebieden met een grote betekenis voor de gehele betekenis voor de gehele gemeente of een bepaalde wijk. Vaak zijn deze gebieden ook onderdeel van een hoofd- of nevangroenstructuur.

overig groen

openbaar groen zonder structurele betekenis, veelal groen in woon- en werkomgeving

3.2 beheerzoning

In het beheerplan wordt de volgende indeling aangegeven:

Het *basis+beheer (A)* geldt voor de representatieve plekken binnen de gemeente en gaat derhalve uit van een bovengemiddeld netheidsbeeld.

Het *basisbeheer (B)* streeft een gemiddeld netheidsbeeld voor het groen na, dit beheer sluit aan bij het huidige beheer.

Bij het *landschapsbeheer (C)* is niet zozeer het netheidsbeeld bepalend maar de wens om tot meer ecologisch beheer van het groen te komen. Dit beeld sluit beter aan bij een natuurlijke ofwel landschappelijke omgeving.

3.3 beheertypen

In het beheersysteem en in het dagelijks groenbeheer wordt het groen verdeeld in verschillende beheertypen (objecten met een vergelijkbare inrichting en een overeenkomstig onderhoudspakket). In onderstaande tabel staat een voorbeeldoverzicht van de gebruikte beheertypen.

Aangegeven staat verder of de betreffende beheertype voorkomt en past binnen een bepaald onderhoudsniveau. Inrichting en beheer dienen sterk op elkaar afgestemd te zijn voor een optimale kwaliteit en een rationeel onderhoud. Zo kunnen sommige beheertypen beter extensief worden beheerd, zoals houtwallen en bosplantsoen, terwijl andere het beste passen in een intensief beheer, bijvoorbeeld vaste planten en blokhagen.

Deze tabel kan worden gebruikt als uitgangspunt bij reconstructies en nieuwe projecten. Bij nieuwe aanleg van groenvoorzieningen wordt vooraf bepaald op welk niveau het beheer zal plaatsvinden. Dit niveau is vervolgens bepalend voor de toe te passen beheertypen. Beplantingsvakken die in de huidige inrichting niet passen binnen onderstaande tabel dienen bij vervanging omgevormd te worden tot een beheertype dat wel in het betreffende niveau thuishoort.

x	beheertype komt voor en past binnen onderhoudsniveau
(x)	beheertype komt voor maar past niet binnen onderhoudsniveau
-	beheertype komt niet voor en past niet binnen onderhoudstype

	niveau A	niveau B	niveau C
BEHEERTYPE VANUIT GROENBEHEERSYSTEEM			
bomen			
bomen in gras	x	x	x
bomen in beplanting	x	x	x
bomen in verharding	x	x	(x)
bomen bijzondere vormen	x	x	(x)
houtige gewassen			
bosplantsoen	(x)	x	x
sierplantsoen	x	x	(x)
bodembedekkende heesters	x	x	(x)
haag < 1m	x	x	x
haag > 1m	x	x	x
blokhaag	x	x	(x)
botanische rozen	x	x	(x)
struikrozen	x	x	(x)
houtwallen	(x)	(x)	x
kruidachtige gewassen			
vaste planten	x	(x)	
wisselperk	x	(x)	
grasvegetaties			
gras	x	x	x
ruw gras	(x)	x	x
talud	(x)	x	x

Op termijn en per individuele locatie zal bezien moeten worden of beheertypen met een aanduiding (x) gehandhaafd moeten blijven.

4 PLANMATIG GROENBEHEER

Het realiseren en instandhouden van een duurzame, karakteristieke en hoogwaardige groenvoorziening vergt een doordachte aanpak en een gedegen lange termijnplanning.

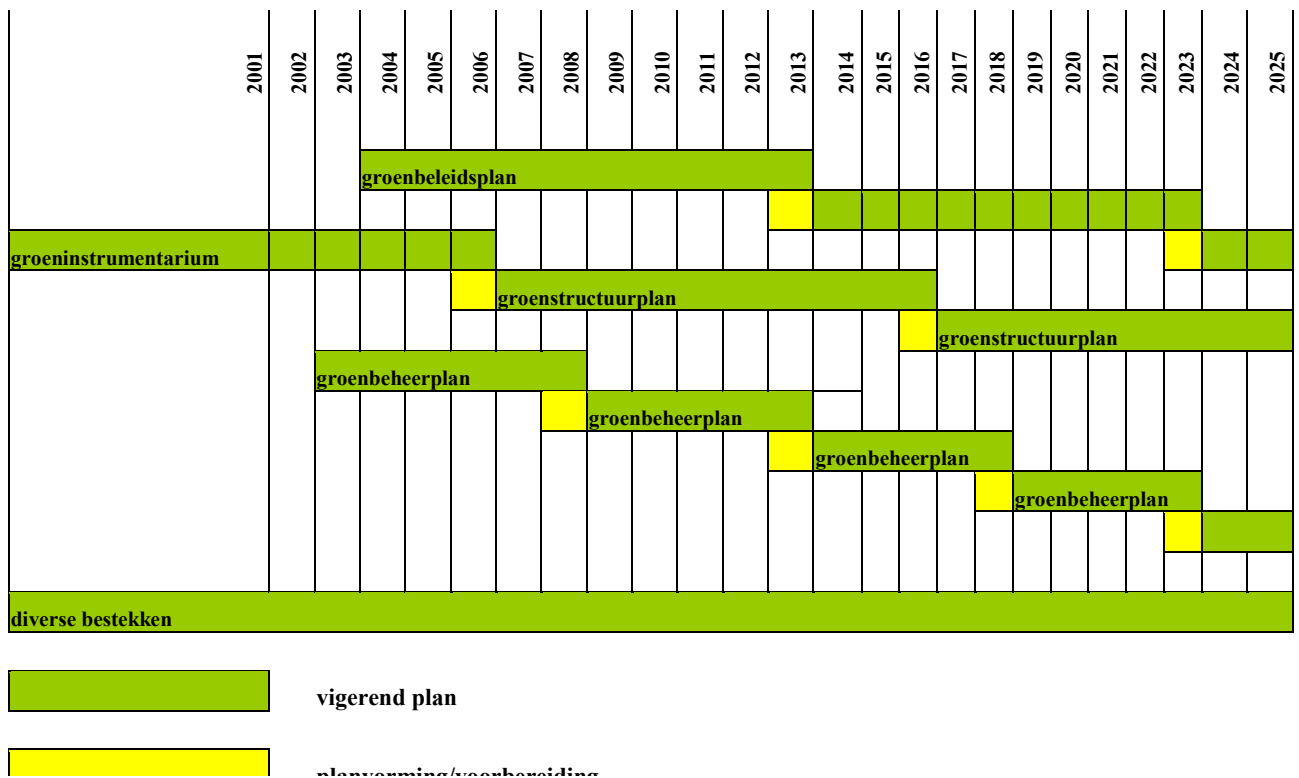
Groenvoorzieningen vereisen een structurele en consequente aanpak om uit te kunnen groeien tot betekenisvolle onderdelen van de openbare ruimte. Een boom heeft tijd nodig om uit te groeien tot een monumentale status en ecologisch bermbeheer heeft pas na jaren het gewenste effect. Het groenbeleid zal daarom verder worden ontwikkeld en ingevoerd met behulp van enkele planvormen met elk een eigen betekenis en inhoud.

In het recente verleden zijn verschillende plannen ontwikkeld voor het openbaar groen in gemeente Heusden. Hoewel deze plannen afzonderlijk bruikbare en praktische plannen zijn gebleken is de onderlinge aansluiting vaak onduidelijk en kunnen deze op onderdelen tegenstrijdig zijn. Het is daarom van belang dat bij het actualiseren of vernieuwen van deze plannen eenzelfde groenbeleid als basis wordt gebruikt.

In het planmatig groenbeheer worden als planvormen onderscheiden: het groenbeleidsplan, het groenstructuurplan, de groenbeheerplannen en de bestekken. Onderstaand schema geeft een overzicht van looptijd en vervanging of actualisatie van de vigerende plannen. In de volgende paragrafen wordt de vereiste inhoud van de verschillende plannen beschreven en worden accenten gelegd bij bepaalde onderdelen die momenteel onderbelicht zijn.

In het financiële overzicht zijn de kosten opgenomen voor het vervaardigen van deze plannen. De plankosten zijn echter sterk afhankelijk van de mogelijk inzet of ondersteuning van de eigen dienst bij het opstellen van deze plannen.

overzicht planmatig groenbeheer

4.1 groenstructuurplan

- looptijd 10 jaar, voor gehele gemeente
- onderbouwde samenhang van de groenvoorzieningen binnen de kernen
- betekenis van deze groenstructuren voor ecologie
- onderscheidt hoofdstructuur, nevenstructuur en overig groen
- geeft indicatief voor 10 jaar de reconstructies aan

Het vigerende document Groeninstrumentarium Heusden omvat verschillende onderdelen welke tot het groenstructuurplan gerekend kunnen worden. Dit plan is in 2001 opgesteld en veel van de aangegeven maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd of in voorbereiding. Van de hierboven genoemde onderdelen van een groenstructuurplan ontbreken de samenhang van de groenvoorzieningen en de betekenis voor de ecologie in het plan. Verder valt op dat de reconstructies enkel zijn gericht op verbetering van het beheer en niet op structuurverbetering.

Ter vervanging van het Groeninstrumentarium Heusden dient daarom in 2006 een Groenstructuurplan te worden opgesteld. Hierbij dient in 2006 ook aangegeven te worden wat de planning en de kosten zijn voor mogelijke structuurverbetering. Dit plan zal in 2006 door de gemeenteraad vastgesteld moeten worden.

4.2 groenbeheerplan

- looptijd 5 jaar, voor gehele gemeente
- zonerings van het groenbeheer in basis+, basis en landschappelijk I
- planning en fasering van reconstructies

In 2003 is een groenbeheerplan opgesteld voor de gemeente Heusden 2003 tot en met 2008. Het vigerende plan omvat de hierboven genoemde planning en fasering van de reconstructies. Het groenbeheerplan geeft uitvoering van werkzaamheden en de opstelling van bestekken en/of w zullen nog moeten worden aangepast naar het toepassen van chemisch onkruidbestrijdingsmiddelen. Dit is omdat bij het vastgestelde groenbel toepassing is opgenomen terwijl de overgang naar chemievrije methodes wettelijke toelating van deze middelen.

Ter vervanging van het Groenbeheerplan dient in 2008 een groenbeheerplan voor de jaren 2009 tot en met 2014.

In het nieuwe groenbeheerplan kunnen nieuwe ontwikkelingen en efficiëntere werkmethoden worden verwerkt. Enkele ontwikkelingen die deels al zijn ingezet zijn:

integraal werken: door nauwere afstemming tussen de verschillende afdelingen in de openbare ruimte (civiel, riolering, groen, speelvoorzieningen en dergelijke) kan efficiënt worden gewerkt; een dergelijke afstemming dient plaats te vinden bij inrichtingsplannen (is met het intern gebruikte Handboek IBOR reeds ingezet) en in het beheer; gedacht kan worden aan afstemming maaien en vegen, afstemming groot onderhoud en dergelijke;

vastleggen van beeldnormen: door het groenbeheer niet te omschrijven in technische beheerfrequenties maar in het te bereiken resultaat (prestatie of beeld) kunnen afwegingen in het groenbeheer (prijs-kwaliteit) door bestuur, bewoners en dienst inzichtelijk worden gemaakt; een beheerplan omvat hiertoe een productcatalogus met voor elke beheertype een omschrijving van de verschillende mogelijke onderhoudsbeelden.

4.3 bestek

- looptijd 1 tot 3 jaar, mogelijk voor delen van de gemeente
- werksomschrijving van onderhoudswerkzaamheden in openbaar groen

Ook in de wijze waarop de bestekken worden opgesteld kan gekozen worden voor traditionele (RAW) frequentiebestekken of voor (RAW) beeldbestekken. Het aanbesteden en werken met prestatie- of

beeldnormen heeft als voordelen optimaal gebruik kan worden gemaakt van de kennis van de uitvoerende partij en dat tevens het toezicht eenvoudiger kan worden. Daarbij kiest de aannemer voor een zo efficiënt mogelijke werkwijze of het overeengekomen beeld te bereiken. Bijkomend voordeel is dat de pieken en dalen in de beeldkwaliteit (bijvoorbeeld de hoogte van onkruidgroei) zullen verminderen.

Landelijk worden beeldnormen en beeldbestekken steeds vaker toegepast met steeds betere resultaten. Binnen gemeente Heusden is nog geen ervaring met een dergelijke methode.

Door het starten van een pilotprojecten wordt ervaring opgedaan met het werken op basis van beeldnormen en beeldbestekken. Het doel van de pilotprojecten is het maken van een gedegen afweging tussen beheer op basis van frequenties of werken op basis van beeldnormen.

De pilotprojecten behelzen het complete beheer van de buitenruimte en kunnen mogelijk worden gecombineerd met de reeds ingezette integrale benadering van de openbare ruimte. De pilotprojecten worden uitgevoerd op duidelijk begrensde gebieden, bijvoorbeeld één kern of wijk, en met een heldere termijn van bij voorkeur enkele jaren.

Alle betrokken partijen: de eigen dienst, de aannemers, het gemeentebestuur en de bewoners kunnen hierdoor kennismaken met deze methode en de voor- en nadelen voor gebruik binnen de gemeente Heusden kunnen goed beoordeeld worden.

Vanzelfsprekend is het van groot belang de pilot intensief te begeleiden en te monitoren of de beoogde resultaten in beeld en efficiëntie worden bereikt. Bij de evaluatie van de pilot worden voor het pilotgebied de beeldkwaliteit (jaarrond), de klachten/tevredenheid, de kosten en het toezicht (uren/kosten) vergeleken met de reguliere werkwijze.

5 BOMENBELEID

Bomen zijn sterk beeldbepalende en de meest duurzame objecten binnen het openbaar groen. Door hun lange levensduur en doordat bomen van oudsher zijn geplant langs doorgaande wegen, op pleinen en bij monumentale gebouwen vormen bomen het raamwerk van de groenstructuur van Heusden. Daarbij zijn bomen een belangrijk biotoop voor vele natuurwaarden zoals vogels en vleermuizen, waardoor met name de bomen zorgen voor natuur in de kernen. Tenslotte zorgen bomen voor een aangename beschutting en een aantrekkelijk straatbeeld. Het gemeentelijk groenbeleid dient dan ook gericht te zijn op een instandhouding en versterking van de bomenstructuur. Het huidige bestand van bomen binnen de bebouwde kommen van de gemeente Heusden bedraagt ca. 20.000 stuks.

Het beheer van de gemeentelijke bomen is gericht op het realiseren van een vrije ruimte voor het verkeer en een mooie en veilige boomvorm. Het beheer van bomen dient op het juiste moment in de groei van de boom plaats te vinden om achterstalligheid te voorkomen. Achterstallig onderhoud is nadelig vanwege de hogere beheerkosten en de grotere snoeiwonden. Voor het beheer van de gemeentelijke bomen zijn ingedeeld in verschillende verzorgingsfasen. Onderscheiden worden de aanslagfase, de jeugdfase, de halfwasfase, de volwasfase en de eindfase. De verzorgingsfase worden bepaald op basis van omvang en vorm van de boom en zijn niet direct afhankelijk van de leeftijd. Een snelgroeïende boom als de populier bereikt sneller de volwasfase dan een duurzamere boom zoals de beuk.

Het beheer van de gemeentelijke bomen gebeurt momenteel niet planmatig, maar op basis van visie en inzicht van de eigen dienst en klachten. Voor een duurzame instandhouding en een gerichte en efficiënte inzet van de gemeentelijke middelen is een structurele aanpak van de snoeiwerkzaamheden gewenst.

In het groenbeheerplan dat in 2008 wordt geactualiseerd dient daarom een snoeiprogramma voor het beheer van de gemeentelijke bomen opgenomen te worden. Ook eventuele vervangingen of reconstructies van bomen worden hierin opgenomen. Tot 2008 worden jaarlijks (in het najaar) bomenactieplannen gebruikt voor een gerichte inzet van de beschikbare middelen voor het bomenwerk in de winter.

5.1 richtlijnen voor een duurzame boomstructuur

Veel toekomstige problemen kunnen worden voorkomen door een goede soortkeus en het realiseren van de juiste groeiomstandigheden bij (her-)inrichting van de openbare ruimte. Als eenvoudige stelregels hiervoor worden onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

- plaats bomen bij voorkeur in beplanting, eventueel in gras en bij voorkeur niet in bestrating;
- plaats liever enkele grotere bomen (1^e grootte) in plaats van vele kleinere bomen (3^e grootte);
- gebruik duurzame boomsoorten zoals eik, linde, paardekastanje, beuk en esdoorn in plaats van snelgroeïende en minder duurzame soorten als populier en wilg;
- houd rekening met de uiteindelijke omvang van de kroon en de wortels van de boom bij aanplant;

Dergelijke aanbevelingen dienen te zijner tijd te worden verwerkt of aangevuld in het interne Handboek IBOR. De stelregels kunnen hierin ook worden uitgewerkt tot concrete afspraken over afstanden tot gevels, kabels en leidingen, verhardingen en dergelijke. Op deze manier kunnen bomen een onderdeel uitmaken van heldere integrale afwegingen bij de (her-)inrichting van de openbare ruimte.

Binnen de gemeente Heusden zijn op verschillende locaties bomen aanwezig die in de huidige situatie en/of bij het verder uitroeien van de bomen tot beheerproblemen en mogelijk overlast leiden. De veelal dicht opeen geplante platanen in Drunen zijn hiervan een voorbeeld. Bij boombeplantingen die niet voldoen aan de hierboven genoemde stelregels worden momenteel veelal ad hoc maatregelen toegepast om overlast te voorkomen. Met name vormsnoei en kandelaberen zijn maatregelen die op korte termijn een oplossing bieden bij ruimtegebrek, maar die op lange termijn hoge beheerkosten opleveren. Beter is het om een duurzame oplossing te kiezen zoals het om en om verwijderen van de boom of het vervangen van bomen van de 1^e grootte door een kleinere boom.

5.2 zorgplicht voor bomen

De gemeente heeft voor haar bomen een zorgplicht (art. 6:126 BW): ze is verantwoordelijk voor eventuele schade die ontstaat als gevolg van het achterwege blijven van afdoende boomverzorging en onderhoud. Om aanspraak te kunnen maken op schadevergoeding bij schade door bomen en takken moet de benadeelde kunnen aantonen dat de boomeigenaar verwijtbaar, in gevaarzettingssituaties toerekenbaar, onvoldoende zorg heeft besteed aan de boom.

De mate van gevaarzetting wordt bepaald door:

- De geografische standplaats van de boom is zodanig dat hiervan een verhoogde risicokans op schade uitgaat, bijvoorbeeld; bomen direct langs een drukke rijweg of winkelpromenade of bomen in de directe omgeving van kinderspeelplaatsen of recreatieve voorzieningen.
- De betrokken boomsoort of cultivar staat bekend om een specifieke verhoogde risicokans op schade, windworp ten gevolge van uitgestelde onverenigbaarheid bij iepen en takbreuk bij oude populieren.
- Externe factoren rond de betrokken boom veroorzaken een verhoogde risicokans op schade, bijvoorbeeld extreem hoge grondwaterstanden of in de bodem voorkomende storende lagen, waardoor onvoldoende wortelverankering mogelijk is. Ook graafwerkzaamheden op korte afstand van de boom kunnen leiden tot een verhoogde gevaarzetting.
- Uitwendig zichtbare gebreken van een boom, die kunnen leiden tot een verhoogde kans op schade, bijvoorbeeld inrottingen van snoeiwonden, slecht aangehechte takken, maar ook achterstallig onderhoud of verkeerd uitgevoerde beheermaatregelen.

Het is duidelijk dat pas aangeplante bomen in een nieuwbouwwijk minder risico's geven dan volwassen zilversdoorns langs een ontsluitingsweg. Afhankelijk van de situatie kan ook bij jonge bomen standplaats, soortspecifieke eigenschappen, externe factoren of zichtbare gebreken tot gevaarlijke situaties leiden.

De boomeigenaar kan de (financiële) aansprakelijkheid bij schadegevallen ondervangen door boomonderhoud, controles van de bomen en een goede registratie hiervan. Een dergelijke controle en registratie gebeurt door middel van de zogenaamde VTA-controles. Daarbij worden de bomen, afhankelijk van de gevaarzetting, periodiek gecontroleerd op zichtbare gebreken.

Naast de problemen die kunnen ontstaan als gevolg van aansprakelijkheid bij schadegevallen heeft de gemeente ook een morele verplichting om een veilige openbare ruimte voor haar burgers in stand te houden. Het frequent controleren van bomen in het kader van zorgplichtregistratie kan hieraan bijdragen.

In dit Groenbeleidsplan wordt vastgesteld dat de gemeente Heusden geen zorgplichtcontroles en registratie uitvoert.

Het niet systematisch controleren van de gemeentelijke bomen en registreren ervan kan leiden tot aanzienlijke claims bij schadegevallen.

5.3 kapvergunningenbeleid

De gemeente Heusden heeft in de actuele APV haar kapvergunningenbeleid opgenomen. Behoudens enkele uitsluitingen (kerstsparen, fruitbomen, populieren en dergelijke) is voor het kappen van een boom een vergunning van de gemeente vereist. De gronden voor weigering of toekennen voor kapvergunningen zijn veelal subjectief en onduidelijk. Daarnaast zijn in de kapverordening verschillende onduidelijke onderdelen aanwezig. Hierdoor ontstaan extra werkzaamheden voor beleidsmedewerker en juridisch medewerkers van de gemeente.

Het verstrekken van deze vergunning dient te worden getoetst op: natuurwaarde, landschappelijke waarde, waarde voor stads- en dorpschoon, beeldbepalende waarde, cultuurhistorische waarde en waarde voor de leefbaarheid.

Jaarlijks behandelt de gemeente ca. 200 tot 300 aanvragen voor een kapvergunning. De procedure hiervoor omvat onder andere een beoordeling door een beleidsmedewerker van de gemeente en een bezwaarperiode. De procedure is voor alle bomen en houtopstanden gelijk.

De leges voor het aanvragen van een kapvergunning dekken momenteel niet de kosten, maar worden laag gehouden om aanvraag niet te ontmoedigen. Wanneer kostendekkendheid zou worden nagestreefd is een uitgebreide handavingsinspanning noodzakelijk en is het middel waarschijnlijk erger dan de kwaal.

Het huidige kapvergunningenbeleid heeft derhalve drie nadelen:

- het vereist een groot tijdsbeslag van het ambtenarenapparaat, jaarlijks worden hieraan ongeveer 250 uur besteed;
 - onduidelijke criteria en gebreken in de kapverordening (met alle juridische gevolgen van dien);
 - het omvat voor de aanvrager een lange periode van aanvraag tot daadwerkelijk kappen.
- Om deze nadelen te verminderen wordt een aangepaste kapverordening opgesteld.

In een aangepaste kapverordening wordt een lijst van particuliere waardevolle bomen opgesteld en bijgehouden. Voor deze bomen wordt in beginsel geen kapvergunning verleend tenzij sprake is van groot maatschappelijk belang, onevenredige schade of een onveilige situatie (dit ter beoordeling aan de gemeente). Particuliere bomen die niet op de lijst van waardevolle bomen opgenomen zijn kunnen zonder kapvergunning worden gekapt.

Bij het opstellen van de lijst van waardevolle bomen dienen eenduidige en objectieve criteria te worden gehanteerd. Hiervoor wordt een puntensysteem voorgesteld waarbij punten worden toegekend voor:

- boomsoort (grootte, duurzaamheid, inheems, zeldzaam)
- stamdiameter
- kroonvorm (soorteigen habitus, bijzondere leivorm)
- levensverwachting
- ruimtelijke betekenis (zichtbaar vanaf openbare weg, deel uitmakend van hoofdgroenstructuur)
- cultuurhistorische betekenis (streekeigenheid, herdenkingsboom)

De exacte invulling en puntentelling van deze bomen wordt in overleg met gemeentebestuur opgesteld. Een voorzet hiertoe is als bijlage I toegevoegd aan dit Groenbeleidsplan.

Een dergelijke lijst en beoordelingssysteem wordt in eerste instantie gehanteerd voor particuliere bomen. Onderzocht wordt of uitbreiding met de gemeentelijke bomen wenselijk en mogelijk is.

De lijst moet openbaar zijn zodat belanghebbenden kunnen controleren of de betreffende boom op de lijst is opgenomen. Mogelijk dient hierbij een openbare bekendmaking en een bezwaarprocedure te worden gehanteerd. De opgestelde lijst dient periodiek (ca. elke vijf jaar) geactualiseerd te worden.

kapvergunning gemeentelijke bomen

Voor het vellen van gemeentelijke bomen wordt vooralsnog ten alle tijden een kapvergunning aangevraagd en een volledige procedure doorlopen. Hierdoor zal over het kappen of vellen van gemeentelijke bomen nimmer onduidelijkheid of twijfel over de juiste procedure of beoordeling ontstaan. Mogelijk kan in de toekomst, na implementatie van de lijst voor particulieren, ook voor gemeentelijke bomen een lijst worden gehanteerd van waardevolle bomen. Dit dient te zijner tijd juridisch nader onderzocht te worden.

Voor een heldere beoordeling van de kapvergunningaanvragen voor gemeentelijke bomen worden dezelfde criteria en eenzelfde puntentelling gehanteerd als bij de waardering van particuliere bomen. De puntentelling wordt echter niet gebruikt voor het opstellen van een lijst maar voor beoordeling van kapvergunningaanvragen van individuele bomen (zie bijlage I). Mogelijk dienen de grenswaarden bij gemeentelijke bomen lager te liggen als bij particulieren om instandhouding van het gemeentelijk bomenbestand te waarborgen.

In de aan te passen kapverordening worden dergelijke afwegingen gemaakt en de beleidslijnen vastgesteld.

kapverordening en boswet

Door de gemeenteraad zijn reeds de bebouwde komgrenzen vastgesteld ingevolge de Wegenwet en Wegenverkeerswet. Tot op heden zijn in de gemeente Heusden geen bebouwde komgrenzen vastgesteld ingevolge de Boswet. De procedure tot vaststelling van de komgrenzen Boswet is opgenomen in de Boswet zelf en houdt onder andere een publicatie en een ter inzage legging in. Daarna wordt het besluit ter goedkeuring voorgelegd aan Gedeputeerde staten.

De komgrens Boswet is met name van belang omdat binnen deze grens geen kennisgeving hoeft te worden gedaan op basis van de Boswet bij het kappen van bomen. Er kan dan volstaan worden met het verlenen van de gemeentelijke kapvergunning. Stelt de gemeente geen bebouwde komgrens vast dan moet er in voorkomende gevallen wel een kennisgeving geschieden. Deze kennisgeving geschiedt aan de directeur van het staatsbosbeheer alsmede aan de eigenaar van de grond indien deze niet dezelfde is. Op de gemeente rust ingevolge artikel 1 lid 5 van de Boswet de verplichting tot het vaststellen van een komgrens op basis van de Boswet.

De boswet en de gemeentelijke kapverordening kennen dus een overlap indien de komgrenzen ingevolge de Boswet niet worden vastgelegd. Deze overlap geeft gemeente en particulieren onduidelijkheid en extra formaliteiten. Daarom is vaststelling van deze komgrenzen gewenst.

De kaarten met de komgrenzen ingevolge de Boswet zijn als bijlage II toegevoegd aan dit Groenbeleidsplan.

6 BELEID MONUMENTEN VERKEERSSLACHTOFFERS

Steeds vaker worden bij wegbeheerders verzoeken ingediend tot het oprichten van monumenten in de wegberm ter nagedachtenis aan een slachtoffer van een ongeval ter plekke. Organisaties als Rijkswaterstaat en Provincie Noord Brabant hebben hiervoor inmiddels beleidsregels opgesteld. Ook binnen de gemeente Heusden kunnen dergelijke verzoeken voorkomen en zijn gedenktekens reeds aanwezig.

Binnen de gemeente Heusden is momenteel geen beleid aanwezig ten aanzien van regelgeving voor het plaatsen van monumenten/gedenktekens in de openbare ruimte.

Het plaatsen van monumenten of gedenktekens zonder duidelijke richtlijnen kan leiden tot mogelijk ongewenste ontwikkelingen. De plaatsing van dergelijke monumenten kan namelijk verschillende problemen veroorzaken voor de gemeente.

Zo kunnen gedenktekens gevaren opleveren voor de weggebruikers doordat ze bestuurders afleiden. Dit kan bijvoorbeeld voorkomen door te opvallende monumenten, door plaatsing te dicht bij de rijbaan of doordat neergelegde bloemen teveel op de openbare weg liggen. Bij gedenktekens nabij een doorgaande route kan de veiligheid van bezoekers of nabestaanden van een slachtoffer onveilige situaties opleveren.

De monumenten of gedenktekens kunnen extra onderhoud vergen of juist het regulier onderhoud van de openbare ruimte bemoeilijken. Zo vormen objecten in een grasberm een extra obstakel bij het maaien. Ook kunnen beschadigingen optreden aan de gedenktekens door onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast kan het opruimen van bloemresten extra werkzaamheden veroorzaken.

Bij gedenktekens die tegen bomen worden gespiekerd kunnen beschadigingen van de boom optreden. Dit heeft op zijn beurt weer een invloed op de aansprakelijkheid en zorgplicht van de gemeente ten aanzien van de bomen.

Doordat momenteel geen registratie van gedenktekens en nabestaanden plaatsvindt, is onduidelijk met wie in geval van vragen contact kan worden opgenomen. Bijvoorbeeld wanneer een monument opgeruimd of verplaatst dient te worden. Hierdoor kunnen vervelende en emotionele discussies ontstaan tussen gemeente en degenen die het monumenten hebben geplaatst.

Daarom wordt een beleid vastgesteld ten aanzien van monumenten en herdenkingstekens ter nagedachtenis van verkeersslachtoffers in de openbare ruimte. Dit beleid omvat enerzijds richtlijnen voor type, maatvoering en plaatsing van gedenktekens en anderzijds een wijze van registratie, kostenverrekening en periode.

Om uniformiteit, ingetogenheid en passendheid in de openbare ruimte te waarborgen worden enkele verschillende mogelijke monumenten of gedenktekens toegestaan:

tegel met inscriptie

- uitsluitend te plaatsen in een bestaande bestrating
- vormgeving, maatvoering en kleuren nader te bepalen
- gebruik zowel binnen als buiten de bebouwde kom

hardhouten paal met plaquette

- uitsluitend te plaatsen in gras of beplanting
- vormgeving, maatvoering en kleuren nader te bepalen
- gebruik zowel binnen als buiten de bebouwde kom
- gebruik FSC-hout (zie hoofdstuk milieu)

klimop

- aanplant tegen een bestaande boom ter markering
- gebruik uitsluitend buiten de bebouwde kom

boom

- alleen wanneer passend binnen bestaande boomstructuur (soort, afstanden, groeiplaats en dergelijke)
- gebruik uitsluitend buiten de bebouwde kom

De kosten die door de gemeente worden gemaakt bij plaatsing, registratie, beheer en opruimen van het monument of gedenkteken worden vooraf doorberekend aan de nabestaanden. Hierbij wordt een standaard termijn van vijf jaar, met verlengingsoptie van vijf jaar, overeengekomen. Binnen deze termijn is de gemeente verantwoordelijk voor instandhouding en beheer van het monument. Na afloop kan het gedenkteken, in geval van tegel of plaquette, worden overhandigd aan de nabestaanden.

Registratie vindt plaats door de gemeente Heusden. Hiervoor wordt een eenvoudig (excel-) bestand opgebouwd en een protocol voor verwerking en gebruik ingesteld.

De kosten voor de verschillende vormen van gedenktekens zijn in onderstaand schema aangeven. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de eerste periode van vijf jaar waarin aanleg, beheer, registratie en ruiming worden meegenomen en de eventuele verlenging van vijf jaar waarin enkel registratie en beheer zijn geteld. De kosten worden opgenomen in de gemeentelijke leges-verordening van de gemeente Heusden.

	1 ^e periode 5 jr	verlenging 5 jr
tegel met inscriptie	€ 725,-	€ 145,-
hardhouten paal met plaquette	€ 825,-	€ 280,-
klimop	€ 535,-	€ 305,-
boom	€ 995,-	€ 430,-

kosten excl. btw, prijspeil 2004

7 BELEID WISSELPERKEN

Wisselperken zijn plantvakken met beplanting die één of meerdere malen per jaar wordt gewisseld en bestaat uit één- of tweejarige zomerplanten, kruidachtige planten, bol- of knolgewassen. Wisselperken vormen het hele jaar een bloeiend accent in de openbare ruimte en worden daarom op bijzondere locaties aangelegd.

De jaarlijkse onderhoudskosten van een wisselperk bedragen circa € 39,00 per vierkante meter (conform groenbeheerplan, prijspeil 2000). Dit is bijzonder hoog vergeleken met bijvoorbeeld gras (€ 0,73/m²), botanische rozen (€ 6,31/m²) en sierheesters (€ 2,99/m²).

Het totaal aantal vierkante meters wisselperken en de bijbehorende kosten per kern bedragen:

Vlijmen	455	m ²
Drunen	1313	m ²
Heusden	153	m ²
totaal	1921	m²
kosten	€ 63.065,-	per jaar

bron: groenbeheerplan

Door het ontbreken van een duidelijke richtlijn voor het toepassen van wisselperken lijkt, met name binnen de kern Drunen, een te groot aantal wisselperken aanwezig te zijn.

Door het beperken van het aantal wisselperken en het vervangen ervan door andere bloeiende beplantingsvormen kan derhalve een aanzienlijk kostenreductie worden bereikt.

De wisselperken worden beperkt tot de locaties die in het groeninstrumentarium zijn aangemerkt als een groen accentpunt en die in het groenbeheerplan een basis+ niveau in het beheer hebben toegewezen gekregen. Hierdoor worden wisselperken enkel toegepast op rotondes en dorpsentrees langs hoofdwegen en in de centrumgebieden. Het huidige areaal van 1921 m² kan naar verwachting worden teruggebracht tot circa 650 m².

Voor de vervanging van wisselperken zijn verschillende alternatieven aanwezig:

- bloembakken op dorpspleinen, hoewel ook deze beheertypen relatief kostbaar zijn;
- bloemrijk gras met bollen voor verwildering (accent in zomer en voorjaar);
- botanische rozen of sierheesters
- solitaire sierheesters of bomen

Deze beplantingen of combinaties ervan bieden voldoende mogelijkheden om een goede vervanging voor wisselperken te bieden. Daarbij kan naast de bloei rekening worden gehouden met andere sierwaarden zoals bladuitloop, herfstkleur, groeivorm en besdracht.

8 MILIEU

Verschillende werkzaamheden binnen het beheer van het openbaar groen hebben gevolgen voor de belasting van het milieu. Onderwerpen die hieronder beschreven worden zijn het materiaalgebruik, het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen en het gebruik van afvalstoffen. Veel van de milieueisen zijn verwoord in landelijke of Europese richtlijnen en zijn inmiddels alom ingevoerd in de praktijk. Voor sommige onderwerpen is het echter wenselijk en mogelijk om met specifieke maatregelen de milieubelasting verder terug te dringen. Deze maatregelen zijn veelal kostenverhogend. In dit Groenbeleidsplan is daarom een balans gezocht tussen het terugdringen van de milieubelasting enerzijds en de bijbehorende gevolgen (bijvoorbeeld financieel) anderzijds. Daarbij wordt naast terugdringen van de huidige milieubelasting ook gezocht naar preventieve en toekomstgerichte oplossingen.

8.1 chemische onkruidbestrijding

In de gemeente Heusden worden bij de bestrijding van ongewenste begroeiing op verhardingen en in beplantingen (onkruid) gebruik gemaakt van chemische bestrijdingsmiddelen. Door het College voor Toelating van Bestrijdingsmiddelen worden Casoron (gebruikt in Heusden voor onkruidbestrijding in plantvakken) en Roud Up Evolution (gebruikt door selectspray op verhardingen) voorlopig toegelaten. Casoron is toegelaten tot 1-10-2008 en Roud Up tot 1-7-2012.

Vanwege de maatschappelijke druk en de verwachting dat het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen in de toekomst geheel verboden zal worden, dient het beleid gericht te zijn op reductie van het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen waar mogelijk.

In het groenbeheerplan (groenbeheerplan Heusden 2003-2008) en in het onkruidbestrijdingsplan (onkruidbestrijdingsplan gemeente Heusden 2003) zijn alternatieve methoden vergeleken met het chemisch beheer. De conclusies voor zowel beplantingen als verhardingen luiden dat chemievrij beheer en instandhouding van het huidige beeld een aanzienlijke kostenverhoging tot gevolg zou hebben. Vooralsnog wordt daarom niet gekozen voor het vervangen van chemische onkruidbestrijding door (duurdere) alternatieven.

Een andere, geleidelijke, manier om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen terug te dringen, is het toepassen van materialen die minimale onkruidbegroeiing geven. Voorbeelden zijn:

- toepassing van grotere verhardingselementen met relatief weinig voeglengte;
- toepassing van goed sluitende heesterbeplanting die het plantvak volledig bedekt;
- toepassing van gras in plaats van heesterbeplanting waar mogelijk;
- beperking van obstakels in de verhardingen in verband met onkruidgroei bij aansluiting in bestrating en bemoeilijking mechanische onkruidbestrijding;

Het intern gebruikte Handboek IBOR vervult hierin een belangrijke functie. Het kan worden gebruikt als richtlijn bij (her-)inrichtingsprojecten en bijbehorende materialenkeuze.

Naast materiaalgebruik is een verandering van de acceptatie van onkruid een belangrijke manier om het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen toe te passen. Natuurlijke begroeiing in bijvoorbeeld dorpsranden of bosgebieden kan sterk bijdragen aan de beleving en de diversiteit van het openbaar groen. De zonering van onderhoudsniveaus die in het beheerplan staat aangegeven speelt hierin een centrale rol: in de gebieden met landschapsbeheer heeft nauwelijks onkruidbestrijding plaats te vinden terwijl in de gebieden met een basis+beheer de onkruidbestrijding juist beeldbepalend kan zijn.

8.2 materiaalgebruik

Voor verschillende van de toegepaste materialen in het openbaar groen zijn milieuvriendelijkere alternatieven aanwezig. Uitgangspunt voor het groenbeleid is dat de gemeente Heusden niet tegen alle kosten het meest milieuvriendelijke alternatief hoeft te gebruiken, maar dat ook hierin een gedegen afweging van milieubelasting en kosten wordt gemaakt.

De gemeente heeft vooral in het materiaalgebruik een voorbeeldfunctie. Aannemers, ontwikkelaars en particulieren kunnen alleen worden gestimuleerd tot toepassing van milieuvriendelijke materialen als de gemeente deze zelf ook gebruikt.

De beleidsuitgangspunten hiervoor zijn:

toepassing van onverduurzaamd hout: Voor toepassingen waarin hout voor een periode van slechts enkele jaren nodig is wordt onverduurzaamd hout gebruikt. Voorbeelden zijn tijdelijke haagafrasteringen, die worden gebruikt om doorloop na aanplant te voorkomen, en boompalen, die bij aanplant van een boom worden toegepast.

toepassing van biopotten: Biopotten zijn potten die biologisch afbreekbaar zijn en die dus bij het planten niet verwijderd worden. De voordelen zijn dat het een tijdsbesparing oplevert bij het planten en dat er geen (plastic) afval verzameld en gestort hoeft te worden. De kosten van plantmateriaal in biopotten zijn hoger dan de kosten van plantmateriaal in normale potten.

toepassing van FSC-hout: Voor gebruik van hardhout in de openbare ruimte, bijvoorbeeld voor beschoeiingen, vlonders, speeltoestellen, meubilair en andere houten constructies, wordt in dit groenbeleidsplan het gebruik van FSC-hout verplicht. Het FSC-keurmerk geeft aan dat het hout afkomstig is uit een bos dat is beheerd met respect voor ecologische, sociale en economische belangen. De kosten van FSC-hout zijn hoger dan die van regulier hout.

De komende twee jaar worden de extra kosten die de toepassing van deze materialen met zich meebrengen inzichtelijk gemaakt.

8.3 afvalstoffen

Bij de werkzaamheden in het openbaar groen komen verschillende soorten afvalstoffen vrij, zoals snoeihout en bermmaaisel. Het beleid ten aanzien hiervan houdt in dat:

- voor stam- en takhout wordt gestreefd naar gebruik als biomassa in een energiecentrale;
- kleiner snoeiafval wordt afgevoerd naar een composteerinrichting;
- maaisel wordt afgevoerd naar een composteerinrichting.

Naar hergebruik van bermmaaisel vinden momenteel verschillende onderzoeken plaats. Hergebruiksmogelijkheden kunnen zijn: gebruik als veevoer, gebruik als bodemverbeteraar en/of als meststof. De milieuhygiënische kwaliteit van het bermmaaisel is daarbij bepalend voor de mogelijkheden. Voorlopig wordt uitgegaan van compostering tot onderzoeken beter inzicht geven in de mogelijke alternatieven.

9 FINANCIËN

9.1 groenafschrijvingskosten

Het openbaar groen is onderhevig aan slijtage en dient derhalve periodiek vervangen te worden. Deze noodzakelijke vervanging kan het gevolg zijn van, of worden versneld door:

- slijtage als gevolg van verjongingsmaatregelen (regelmatig afzetten van heesters leidt uiteindelijk tot uitputting van de plant);
- intensief gebruik van bijvoorbeeld gazons of speelterreinen;
- het afsterven van bomen en heesters na een zekere levenscyclus;
- vandalisme, vernielingen en schades;
- ziektes en plagen;
- veranderd gebruik van de openbare ruimte en bijbehorende veranderde eisen (meer auto's in het straatbeeld, grotere aandacht voor sociale veiligheid)

Door de jaren heen gebeurt dat natuurlijk niet gelijkmatig en overal. In de gemeente Heusden zijn sinds de jaren '60 van de vorige eeuw in een relatief korte periode veel wijken gebouwd, met name in Vlijmen en Drunen. Daardoor ontstaat er na circa 30 à 40 jaar een verhevigde uitval. Uitstel van vervanging is dan een kwestie van jaren. De verschillen in levensduur van een bepaald groentype worden verder in grote mate bepaald door de juiste soortkeuze, afgewogen beheer en standplaats of omgeving.

De vervanging van openbaar groen dient daarom structureel in de termijnplanningen en begrotingen opgenomen te worden. Momenteel is in de jaarbegroting van de afdeling openbare werken zeer beperkt budget opgenomen voor vervangingen of groenreconstructies. Een reële en veel gebruikte manier om tot een vervangingsbudget te komen is het opzetten van een groenafschrijvingsregime. Deze systematiek gaat uit van de omvang van het huidige groenareaal en de kosten die het vervangen van dit areaal met zich mee zou brengen afgewogen tegen de gemiddelde levensduur. Het instellen van een vast jaarlijks vervangingsbudget voor het groen heeft de volgende voordelen:

- in de begroting krijgt de vervanging en reconstructie van het groen een vaste positie, waarmee instandhouding van het kapitaalsgoed wordt verzekerd;
- kleine vervangingen en reconstructies kunnen op een heldere manier een plaats krijgen op de begroting, zonder omslachtige budgetaanvragen.

In de concrete vervanging van het groen behoeft uiteraard niet exact dezelfde situatie teruggebracht te worden, maar kan tegelijkertijd een verbetering van de groenstructuur doorgevoerd worden, waarbij het groenstructuurplan of groeninstrumentarium richtinggevend zijn.

In het groenbeheersysteem van de gemeente Heusden is een berekening van de jaarlijkse reconstructiekosten opgenomen op basis van een afschrijvingssystematiek. Op basis van ervaringscijfers wordt de verwachte gemiddelde levensduur voor verschillende groentypen bijgesteld en zijn de prijzen geïndexeerd. Hierdoor ontstaat een aangepast jaarlijks benodigd budget.

De exacte omvang van de jaarlijkse groenafschrijvingen wordt in de beheerplannen vastgesteld.

9.2 financiële consequenties groenbeleid

Naast de groenreconstructies en het reguliere groenonderhoud (overeenkomstig groenbeheerplan) worden in dit beleidsplan verschillende beleidsrichtingen aangegeven en vastgesteld. De besparingen en kosten die dit met zich meebrengt staan hieronder in een overzicht vermeld. Tevens is een fasering van de onderdelen aangegeven.

nr.		jaar	kosten
2	flora en faunawet		
	-		
4	planmatig groenbeheer		
4.1	opstellen/actualiseren groenstructuurplan	2006	€ 15.000,-
4.2	opstellen/actualiseren groenbeheerplan	2008	€ 7.500,-
4.3	opstellen/actualiseren groenbeleidsplan	2013	€ 10.000,-
4.4	opstellen/actualiseren groenbeheerplan	2013	€ 7.500,-
4.5	pilot beeldbestekken incl. evaluatie	2005	€ 6.000,-

4.6	implementatie beeldbestekken	2008	€ 5.000,-
5	bomenbeleid		
5.1	opstellen lijst waardevolle particuliere bomen	2004	€ 7.500,-
	actualisatie lijst	2009	€ 1.500,-
5.2	aanpassen kapverordening	2005	€ 3.000,-
5.3	evaluatie kapverordening	2007	€ 1.500,-
5.4	opstellen lijst waardevolle gemeentelijke bomen	2007	€ 7.500,-
6	monumenten verkeersslachtoffers		
6.1	opstellen registratiesysteem en protocol	2004	€ 2.500,-
7	wisselperken		
7.1	jaarlijkse besparing	jaarlijks	-€ 30.000,-
7.2	eenmalige kosten	2005	€ 20.000,-
8	milieu		
	-		
9	financiën		
	-		

prijspeil 2004, excl. btw.

BIJLAGEN

BIJLAGE I puntentelling waardering particuliere bomen

Bij het beoordelen van kapvergunningaanvragen wordt gebruikt gemaakt van een onderscheid in waardevolle particuliere bomen en overige bomen. De waardevolle bomen worden geregistreerd op een lijst waardevolle particuliere bomen in de gemeente Heusden.

Het samenstellen van de lijst gebeurt met behulp van een objectieve puntentelling. Van (mogelijk) waardevolle bomen worden hiertoe verschillende kenmerken opgenomen en geregistreerd. Onderstaand overzicht geeft aan welke criteria worden opgenomen van de (mogelijk) waardevolle bomen. Tevens staat vermeld welke punten worden toegekend voor de verschillende gegevens. Daarbij wordt gewerkt met een toekenning van 0 tot 5 punten per criterium. Door aan elk criterium een wegingsfactor toe te kennen wordt een totaalscore per boom bereikt.

a adresgegevens

b positieomschrijving

c boomsoort

Geregistreerd wordt de wetenschappelijke naam van de betreffende boom. Daarbij worden in ieder geval de familienaam en de soortnaam opgenomen. Indien mogelijk wordt ook de cultivar geregistreerd. Door het toekennen van punten aan de verschillende boomsoorten kan verhoogde bescherming van deze soorten worden bereikt. De maximale score bedraagt 5 punten. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

duurzame soorten: Duurzame boomsoorten (als gewone beuk, paardekastanje en linde) krijgen een hogere waardering dan niet duurzame boomsoorten (als populier en wilg).

duurzaamheid	punten
snelgroeiend/niet duurzaam	0 punten
normaal	1 punt
traaggroeiend/duurzaam	2 punten

boomgrootte: Bomen die vanwege hun grote afmetingen uit kunnen groeien tot monumentale bomen worden hoger beoordeeld dan kleinere bomen. Voor dit aspect worden 0 (3^e grootte), 1 (2^e grootte) of 2 punten (1^e grootte) toegekend.

boomgrootte	punten
3 ^e grootte	0 punten
2 ^e grootte	1 punt
1 ^e grootte	2 punten

inheemse soorten: Toepassing van inheemse soorten (zoals gewone es en gewone esdoorn) verdient de voorkeur boven exoten (zoals japanse kers en Amerikaanse eik) vanwege hun bijdrage aan de landschappelijke identiteit en aan de ecologische waarden.

herkomst	punten
niet inheems	0 punten
inheems	1 punt

dendrologische waarde: Soorten die in Nederland zeer beperkt aanwezig zijn hebben vanwege hun zeldzaamheid een extra betekenis. De aanduiding van zeldzaamheid in de Nederlandse Dendrologie is hiervoor bepalend.

dendrologische waarde	punten
(zeer) algemeen	0 punten
(zeer) zeldzaam	1 punt

d stamdiameter

De stamdiameter op 1,30 meter boven maaiveld geeft een indicatie van grootte van de boom. Het opnemen en registreren van de stamdiameter is objectiever en eenvoudiger dan het inschatten en registreren van de leeftijd van de boom.

stam diameter	punten
---------------	--------

< 60 cm	0 punten
60-70 cm	1 punt
70-80 cm	2 punten
80-90 cm	3 punten
90-100 cm	4 punten
> 100 cm	5 punten

e levensverwachting

Alleen bomen met een goede levensverwachting dienen beschermd te worden middels de gemeentelijke lijst. De levensverwachting van de boom is afhankelijk van de actuele conditie, de algehele vitaliteit en de standplaatsfactoren van een boom. De inschatting van de levensverwachting vereist vakmanschap en kennis. Om de beoordeling eenvoudig te houden wordt enkel aangegeven of de levensverwachting van een boom meer of minder dan 10 jaar betreft. Omdat de lijst periodiek gemuteerd wordt volstaat dit.

levensverwachting	punten
< 10 jaar	0 punten
> 10 jaar	5 punten

f groeivorm

Bomen met een bijzondere of fraaie groei- of snoeivorm worden hoger gewaardeerd. Daarbij kan de extra waarde zijn gebaseerd op:

- **een soorteigen habitus:** de natuurlijke vorm en bijbehorende kroonomvang van de boom zijn aanwezig en daardoor geeft de boom een goed beeld van de soorteigen habitus;
- **leivormen:** Bomen met een bijzondere leivorm (zoals de alom bekende leilinde, etagebomen leiperen en berceaus) hebben door hun vorm een extra waarde; dit geldt enkel voor leibomen met een stamdiameter groter dan 20 cm.

groeivorm	punten
slechte/geen bijzondere groeivorm	0 punten
soorteigen habitus opgekroond	3 punten
soorteigen habitus	5 punten
bijzondere leivorm	5 punten

g ruimtelijke betekenis

Individuele bomen kunnen sterk bijdragen aan de structuur van de openbare ruimte. Doorslaggevende afwegingen hierbij zijn:

- **zichtbaarheid vanaf openbare weg:** Het behoud van waardevolle bomen is gericht op een instandhouding van de kwaliteit van de openbare ruimte; bomen die vanaf de openbare weg zichtbaar (voortuinen) zijn verdienen derhalve een grotere bescherming van bomen in achtertuinen.
- **onderdeel van bomenstructuur:** In het Groenstructuurplan zijn verschillende bepalende groenstructuren aangegeven. Bomen die deze structuren ondersteunen krijgen extra waardering.

ruimtelijke betekenis	punten
niet zichtbaar vanaf openbare weg	0 punten
zichtbaar vanaf openbare weg	3 punten
zichtbaar vanaf openbare weg en aansluitend op neven-groen/bomenstructuur	4 punten
van alle zijden zichtbaar vanaf de openbare weg	5 punten
zichtbaar vanaf openbare weg en aansluitend op hoofd-groen/bomenstructuur	5 punten

h cultuurhistorische betekenis

Naast de toepassing van streekeigen soorten hebben sommige bomen extra betekenis vanwege het feit dat de vorm en soort boom van oudsher wordt toegepast in Mill en Sint Hubert.

- **knotbomen:** Geknotte essen, populieren, eiken, lindes, elzen en natuurlijk lindes vormen een markant onderdeel van het polderlandschap en worden daarom hoger beoordeeld.

- **leilindes:** gekandelaberde, geknotte en soms geleide lindes die vroeger voor boerderijen stonden voor beschutting tegen zon en wind.
- **bijzondere betekenis:** Bomen kunnen vanwege hun geschiedenis, locatie of aanleiding een bijzondere betekenis hebben. Voorbeelden zijn grensbomen (op vroegere gemeentegrenzen), herdenkingsbomen (aangeplant bij een speciale gebeurtenis) en bomen waaronder recht werd gesproken.

cultuurhistorische betekenis	punten
geen bijzondere betekenis	0 punten
streekeigen beplanting (knotwilg, leilindes)	2 punten
bijzondere betekenis	5 punten

wegingsfactor

Bij het toekennen van een status als waardevolle boom zijn de bovengenoemde criteria van verschillend belang. Zo is de omvang van de boom duidelijk sterk bepalend en de ruimtelijke betekenis van minder belang. Daarom is voor elk criterium een wegingsfactor bepaald. Het aantal punten voor een criterium wordt vermenigvuldigd met de betreffende wegingsfactor.

criterium	wegingsfactor
boomsoort	x 2
stamdiameter	x 3
levensverwachting	x 3
groeivorm	x 1
ruimtelijke betekenis	x 1
cultuurhistorische betekenis	x 2

In totaal kunnen hiermee maximaal 60 punten worden bereikt. Bomen met een score van meer dan 35 punten worden aangemerkt als waardevolle boom. Bomen met een score van meer dan 40 punten worden aangemerkt als zeer waardevolle boom.